

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle eläinlääkintähuoltolaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi
5311/03.00.00.00/2021

Ympäristöterveydenhuollon jaosto 16.02.2022 § 5

Lisätiedot Vs. ympäristöterveydenhuollon johtaja Kirsi Hiltunen, p. 013 330 8206.

Päätösehdotus Toimialuejohtaja, ympäristöterveydenhuolto Hiltunen Kirsi:

Päätetään antaa liitteen mukainen lausunto maa- ja metsätalousministeriölle.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Selostus Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle eläinlääkintähuoltolaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi.

Maa- ja metsätalousministeriön alainen työryhmä on valmistellut lainsäädännön uudistamista koskevan ehdotuksensa hallituksen esitysluonnoksen muodossa. Työryhmä ehdottaa, että säädetään uusi eläinlääkintähuoltolaki, jolla kumotaan voimassa oleva eläinlääkintähuoltolaki. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettaviksi eläinlääkärinammatin harjoittamisesta annettua lakia, eläinten lääkitsemisestä annettua lakia, elintarvikelakia, eläintautilakia ja terveydenhuoltolakia.

Lakiehdotuksen mukaan kunnilla olevaa perustasoisten eläinlääkäripalvelujen järjestämistä vastaavaa täsmennettäisiin ja rajattaisiin. Järjestämistä vastaava kattaisi sellaiset lakiehdotuksessa luetteloidut eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kansanterveyden turvaamiseksi välttämättömät eläinlääkäripalvelut, joiden yhdenvertainen saatavuus yleistä taloudellista etua koskevana palveluina on tarpeen varmistaa koko maan osalta, tarvittaessa kaikkina vuorokaudenaikoina.

Seura- ja harrastuseläinten palvelujen osalta järjestämistä vastaavien muotoilut merkittävällä tavalla ohella kuntien lakisääteisten velvollisuuksien laajenemista osalla alueista. Esityksellä ei kuitenkaan katsota olevan kuntien kustannuksia kasvattavaa vaikutusta. Lähes kaikki kunnat jo tällä hetkellä järjestävät palvelut vähintään ehdotetun järjestämistä vastaavien laajuudessa. Lopuille kunnista muutos ei oletettavasti juurikaan lisäisi järjestämistä vastaavien kustannuksia sopimukseen perustuvaan palveluntuottamiseen liittyvistä maksusäännöksistä johtuen.

Kunnallisia asiakasmaksuja koskeviin säännöksiin ehdotetaan lisäksi muutoksia, jotka lisäisivät kuntien asiakasmaksukertymää. Järjestämisvastuuseen liittyvää muutosta perustellaan yhteiskunnallisesti tärkeiden palvelujen ja koko eläinlääkintähuollon toimivuuden turvaamiseen liittyvällä tarpeella. Muutoksella pyritään poistamaan niitä tulkintaepäselvyyksiä ja ristiriitoja, joita liittyy julkisen ja yksityisen sektorin väliseen kilpailuneutraliteettiin vaikuttavien lakien samanaikaiseen soveltamiseen sekä estämään haitat, joita kunnallisen palvelukokonaisuuden tiettyyn osaan kohdistuva yhtiöittämisvelvollisuus järjestelmälle todennäköisesti aiheuttaa. Asiakasmaksusäännöksiä koskevat muutokset antaisivat kunnille mahdollisuuden vähentää seura- ja harrastuseläimille tuotettaviin palveluihin kohdistuvaa julkista tukea. Säännöksiin liittyisi kuitenkin vaatimus, jonka mukaan lakisääteisistä palveluista perittävien kunnallisten maksujen tulisi olla palvelujen käyttäjien kannalta kohtuullisia.

Lain yhtenä tavoitteena olisi varmistaa palvelujen kohtuuhintaista saavutettavuutta siten, että yleisten etujen kuten eläinsuojelun kannalta välttämätön peruspalvelu voidaan turvata. Eläinten pitopaikassa tapahtuvaan hoitoon liittyviä eläinlääkärin matkustamisesta aiheutuvia kustannuksia voitaisiin kuntien päätösten mukaisesti tukea myös jatkossa, mutta matkasubventioihin liittyviä menettelyjä yhtenäistettäisiin. Asiakasmaksusäännöksiä muuttamalla tehtäisiin mahdolliseksi lakisääteisen palvelutason ylittävien palvelujen markkinaperusteinen hinnoittelu silloin, kun kunta toimisi näiden palvelujen tuottajana kilpailutilanteessa markkinoilla ja tällaisia palveluja tuotettaisiin kuntalain yhtiöittämispoikkeuksen nojalla vähäisiä määriä kunnan omana toimintana. Lisäksi maksusäännöksiä väljennettäisiin tavalla, joka lisäisi valtakunnallisten työmarkkinaosapuolten sopimusvapautta palkkojen osalta ja antaisi niille mahdollisuuden halutessaan kehittää uudenlaisia, työelämän tarpeiden ja työvoiman saannin kannalta nykyistä tarkoituksenmukaisempia palkkausratkaisuja.

Esitysluonnosta valmistellut työryhmä on käsitellyt myös kunnaneläinlääkärille kuuluvia valvontatehtäviä, mutta ei ole tehnyt niiden järjestämistä koskevia muutosehdotuksia. Parlamentaarinen työryhmä on työryhmän toimikauden aikana tehnyt ehdotuksen kunnallisen ympäristöterveydenhuollon tehtävien siirtämisestä hyvinvointialueille vuoden 2026 alusta lukien. Työryhmän esitys kunnallisista eläinlääkäripalveluista on tehty siten, että kokonaisuus on siirrettävissä hyvinvointialueelle siirtoa koskevien tulevien päätösten perusteella.

Lakien on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2023 aikana.

Lausunto tulee toimittaa maa- ja metsätalousministeriöön 21.2.2022 mennessä.

[Lausuntopyyntö](#), [työryhmän ehdotus](#) ja [rinnakkaisteksti](#) ovat kokonaisuudessaan maa- ja metsätalousministeriön verkkosivuilla (www.mmm.fi/lausunnolla).